

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 190 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Ecouri din strana fraților.

Presa întreagă din Țară a luat act de strălucitele noastre serbări religioase dela 5—7 Octomvrie a. c. Ziarele mari din Capitală și-au trimis la Caransebeș pe cei mai dibaci mânuitori de pană, și toți până la unul au făcut elogioase aprecieri și dări de seamă despre aceste reușite serbări.

E firesc să fim curioși pe ecoul produs de manifestațiile religioase ale intelectualilor noștri mireni în presa (bisericească) a uniților. Eu unul am luat „Unirea”, numerii 41 și 42, și am citit: „*Frăție cu vrajbă*”, „*Rosturile Sf. Uniri*” de Dr Valeriu Pop ministrul justiției, Președ. „Agru”-lui și mai la vale, în corpul foii: „*Tăciunarii dela Caransebeș*” de N. Bănățeanu.

Titlii aceștia sugestivi nu prea seamănă a bine, a frăție între două strane sau „biserici românești și creștine, cele mai apropiate dintre toate”, cum ar zice d-l Dr Valeriu Pop ministrul justiției, Președ. „Agru”-lui.

Frăția noastră ortodoxă, iubiți frați cu mâna întinsă după noi, păstrează în rândurile sale cea mai desăvârșită solidaritate și frăție. În afară, ea luptă, căci totul aici pe pământ e o continuă luptă; ș’apoi ea are drept țintă să lupte împotriva tuturor dușmanilor ortodoxiei noastre naționale! *Vrajba* de care vorbește cinstita „Unire” nu o practicăm nici înăuntru nici în afara zidurilor noastre.

Amploarea pe care și-o dau uniții în cadrele congresului nostru noi nu li-am dat-o nici pe jumătate. Aici la Caransebeș s’a ținut un congres al *intelectualilor mireni ortodoxi*. De aceea s’a ivit în complexul programului și această problemă, de care ne apropiem cu mai multă durere decât a simțit Atanasie după 1700. Nu i-am deschis ranele, ca să vedem acolo cecece s’au silit să vadă alți nu de mult la ședința „Agru”-lui parohial din Blaj. (Ei au găsit unirea sfântă, istoria o știe silită; ei o cred mântuitoare, iar istoria o știe răscolitoare și desbinătoare până astăzi.) Nu ne surprinde că președintele „Agru”-lui vorbește și scrie părtinitor pentru unire, deși d-sa e ministrul de justiție al țării, e surprinzător că cei ce veștejesc „vrajba”, nu fac alta decât urfă vrajbă. Iar cât despre memorabilele „serbări regale” din Octomvrie anul trecut în Logoj, caracterizarea suferă de lipsa de *stil*. La Logoj anul trecut nu au fost serbări naționale, regale. Regele ortodox al Țării nu s’a dus expres pentru a merge cu catolicii în procesiune euharistică, ci a mers la Logoj ca să asiste la festivitatea sfințirii unei catedrale.

Iar dacă pentru caransebeșeni, cari cei dintâi ridică un monument unei fețe bisericesti, „Unirea” — organul oficial al unei biserici — nu are alt cuvânt decât *tăciunari*, îi mulțumim. Celelalte observațiuni în jurul acestui monument sunt baliverne de mahala, pe cari oamenii serioși nu le iau în seamă.

Red. F. D.

Sociologia religioasă.

De: Prof. C. Rudneanu.

Sociologia religioasă ia un avânt tot mai mare. Studiile ce apar zilnic ne dovedesc, că problema religioasă ocupă un loc deosebit în societatea umană.

Sociologi distinși din apus, caută azi mai mult ca oricând să adâncească istoria religiunilor, pentruca să poată desprinde mai bine acel suflu spiritual care animă întreaga lume.

Misticismul joacă un rol deosebit în viața oamenilor, acte din cele mai complicate ale vieții sufletești nu-și au explicația decât sub forma vie, concretă a religiei.

Trecutul popoarelor, e determinat în bună parte de acest factor esențial religios, care nu poate fi neglijat, indiferent de specialitatea ce-o aprofundăm.

Numim *mistic* spun unii sociologi „relațiile cari ne sunt revelate de experiența obiectivă a fenomenelor și cari se bazează pe credința unei acțiuni misterioase a forțelor ascunse“.

Mulți sociologi azi nu mai consideră *credințele „totemice“* ca religii adevărate, fiindcă în definiția „religiei“ intră elementul principal de „*sforțare spontană de a atinge supranaturalul*“ (*Spencer: Premieres principes*) și *Max Müller: Introduction à la sciences des religions, Reville: Prolegomenes à l'histoire des religions.*

Teza aceasta este susținută și de școala antropologică engleză a lui *Tylor, Spencer, Gillen.*

René Hubert în „*Manuel elementaire de Sociologie*“ spune: „există religii unde noțiunea de zei și spirite nu sunt, ca de exemplu religiile mari ale Indiei: *Budhismul* și *Fainismul*“ (cf. Kern și Bergaigne).

„Sunt religioase toate credințele cari au o distincțiune între lucrurile profane și lucrurile sfinte, cu alte cuvinte cele respectate și protejate de un sistem de interdicțiuni de ordin ritual“.

Tylor explică geneza credințelor religioase plecând dela ideea dublului corp și aceasta îndeosebi la popoarele primitive, de aceea spune, că cultul morților se bucură de o importanță deosebită, fiindcă la ei fiecare mort e un spirit deosebit, care în vis apare în mod real în mințile primitivului. *E. Durkheim* (*Les formes élémentaires de la vie religieuse*, Paris, pag. 647) și *Lévy-Brühl* (*La mentalité primitive*, Paris, 1926) au criticat acest sistem de doctrină a lui *Tylor*, arătând că ideea de suflet la primitivi nu provine dela dublul corp cum o susținea el, primitivul — spun ei — distinge perfect visurile de realitate, noțiunile de suflet, spirit și cult

al strămoșilor nu ia o formă mai caracteristică decât la societățile deja evoluat (*Durkheim: Les formes élémentaires*, pp. 78—99).

Sociologul *Durkheim* cu școala sa mult apreciată în toate părțile, a dat lumii savante atâtea cercetări de seamă, încât azi *mentalitatea* primitivă, viața religioasă a lor e destul de bine cunoscută. După acest sociolog esența *totemismului* adică forma materială a zeului sub aspecte diferite cum îl concepeau e **mana** (termen melazian) aceeași idee o găsim în Samoa la *Sioux (Wakan)*, *Iroquezi (Orenda)* la *Indieni (Brahma)*.

„*Mana* — spune *H. Hubert* și *Mauss* (*Mélanges d'histoire des religions*, Paris, 1929) — e ceea ce face valoarea însuși a lucrurilor religioase, valoarea magică și socială a lumii religioase“. „*Mana* e forța prin excelență a lucrurilor, ea animă întreaga existență — ea nu-i altceva decât clanul însuși ipostasiat și reprezentat prin prizma sufletului, sub auspiciile sensibile ale animalului sau vegetalelor, care-i *totemul*“.

Noțiunea de suflet e foarte complexă la primitivi, sufletul la ei nu e decât o individualizare a principiului totemic. Această credință apare astfel ca o personificare a manei sociale, iar clanul singur se consideră ca descendent din strămoșii aceia cari au fost fundatorii clanului, animale sau ființe hibride, cari au trăit în timpuri fabuloase și au concentrat în ele toate puterile totemice. Amintim dintre popoarele cari au lăsat omenirii o civilizație de mare folos, pe **Egipteni**. Istoria Egiptului e bine cunoscută azi datorită istoricului *A. Moret: „Le Nil et la civilisation égyptienne“* în vestita colecție „*L'évolution de l'humanité*“ a lui *H. Beer*. Egiptenii credeau în mai mulți zei, cari aveau diferite forme și nume. Elementul religios cel mai vechiu sunt insignele divinizate ale zeilor. Zeii cei mai însemnați au fost: *Osiris, Horus, Râ, Amon, Phtah* ș. a. Zeul după concepția egipteană era compus din două elemente: un corp (*Zet*) care servea de suport formelor zeului pe pământ și un „*Ka*“ elementul „*divin ceresc*“. Formele materiale în care zeii au apărut printre oameni a evoluat cu timpul. În epoca preistorică zeul are forma de animal, plantă, obiect. La sfârșitul dinastiei II-a apar forme cari au corpuri omenești cu capul vechiului animal — „*totemul*“.

Sociologii cari s'au ocupat de elementul religios al diferitelor popoare din trecutul îndepărtat au găsit adevărul atât de mult accentuat că *toate credințele religioase au un izvor comun: puterea supranaturală*. Și atunci elementul

supranatural trebuie luat de bază în studiul societăților umane.

Știința românească ar progresa foarte mult, și studiul teologiei ar profita enorm de mult dacă s'ar da tineretului și publicului nostru în general o carte bună de „*Sociologie religioasă*“ și o „*Istorie a religiunilor*“, ele ar face ca studiul atât de iubit al sociologiei și istoriei să fie mai bine înțeles, s'ar face și din punct de vedere social un mare bine fiindcă s'ar distruge legenda interpretării materiale a istoriei — am da lovitura de moarte materialismului istoric atât de venerat la noi de atâția neînțelegători ai vieții spirituale. Istoria omenirii va fi înțeleasă mai bine, iar fenomenele istorice vor suferi o interpretare mai bună, mai apropiată de adevăr, e bine să știm că în nici un domeniu individual personalitatea creatoare nu a însemnat mai puțin decât în credința religioasă. Sociologul P. Oltmare spune: „*Religia e mai subiectivă decât arta și limbajul, fiindcă în aceste din urmă omul se exprimă cu mijloacele împrumutate din lumea din afară*“. În Japonia de exemplu împăratul e îndumnezeit, în alte părți Dumnezeu se coboară pe pământ și-i ajută pe oameni, de aceea „*istoria umanității cu nădejdiile și disperările ei, nicăiri nu poate fi citită mai ușor, mai plastic decât în istoria religiilor. Individualitățile creatoare și masele, cari au orbecăit în umbră își au sufletele sculptate în marmora albă a religiilor, care ne-au rămas dela ei*“ (P. Oltmare).

Se cuvine, deci să le descifrăm și să le înțelegem pe deplin!

Biserica Banatului.

Cuvântare rostită de d-l Dr CORNEL CORNEANU în ședința a treia, din 15 Octomvrie 1935, a Congresului național bisericesc din București.

*Sanctitatea Voastră,
Mărit congres,*

Cel mai de căpetenie postulat al Banatului, unit pe veci cu țara mamă, este: *restaurarea istoriceivlădiciei a Timișorii.*

După apostasia de acum două veacuri și jumătate a mitropolitului Atanasie al Albei-Iulia, bănățenii se incadrează în mod firesc în biserica coreligionarilor sârbi, care se transformă fără zăbavă în opresori și înverșunați desnaționalizatori. Banatul românesc, care a îndurat în cursul veacurilor atâtea năvăliri păgâne și eterodoxe, rezistă. Luptele ce încep pentru apărarea legii, și prin ea pentru conservarea

neamului, constituie cele mai glorioase etape în istoria acestei provincii. Ele culminează în adunarea din 15 Iunie 1848 dela Logoj, când cei 20,000 bănățeni conduși de Eutimie Murgu, alog vlădică al Timișorii pe protopopol Dimitrie Stoichescu, iar de episcop al Caransebeșului pe Ignatie Vuia.

Politica Vienei favorizează însă pe sârbi.

Și cruciada pentru izbăvirea bisericii românești începe. În fruntea ei se situează providențialul ierarh Andrei Șaguna, proptit de Andrei Mocsonyi, Emanoil Gozdsu, Vicențiu Babeș, Ioan Popasu, Nicolae Popea... Se scurg 16 ani de grele, dar însuflețite lupte. Se irosesc energii, se cheltuesc averi, se topesc vieți și biruința întânzie mereu. În sfârșit ea se ivește în preajma Nașterii Mântuitorului din 1864. Dar.... fără episcopia Timișorii. Se restaurează mitropolia Ardealului și Banatului, având ca eparhii sufragane cea a Aradului și cea a Caransebeșului. Noul mitropolit Andrei Șaguna, copleșit de întemeiată bucurie creștinească, exclamă în cea dintâi a sa pastorală Nr 3 din 25 Decemvrie 1864 dimpreună cu Psalmistul: „*veselească-se inima celor ce caută spre Domnul. Căutați pe Domnul și vă întăriți, căutați fața lui pururea, aduceți-vă aminte de minunile lui, de minunile și judecățile gurei lui.*“ (Ps. 104, v. 1—5).

Această carte pastorală a „*bucuriei și a păcii, a prisosinții în nădejde cu puterea Duhului sfânt,*“ „*întrupează — până la altă rânduială ce va urma în citrând...*“ „*comunele bisericesti din protopopiatele bănățene: Hasiaș, Lipova, Timișoara, Cienád, Chichinda, și Becicherec la eparhia Aradului*“. Dar această nouă și atât de mult așteptată „*rânduială*“ n'a mai urmat, deși Șaguna depunea permanente stăruințe pentru realizarea ei. El testează și 25,000 florini pentru episcopia Timișorii, pe care în proiectul său de reorganizare bisericească a „*Daciei ripensis*“, o vedea reînviată. El cunoștea mai bine decât oricare altul sufletul bănățean. El știa, că acest suflet a reclamat și va reclama întotdeauna o unitate ecleziastică pentru Banat. De aceea și solidarizează în cel dintâi congres național-bisericesc dela 1868 întreaga suflare ortodoxă de dincoaci de Carpați pentru „*restaurarea anticei episcopii române din Timișoara*, iar până la deslegarea finală se hotărăște înființarea *numai decât* a unui Consistor separat propriu în Timișoara, *supus episcopului din Arad.*“ (Concluzul Nr 102 din 3/15 Oct. 1868). Congresele din 1870 și 1874 cu concluzele Nr 26 respectiv 55 „*îndrumă Consistorul mitropolitan să continue cu adu-*

narea și întregirea datelor statistice și să facă un proiect meritorial" pentru reactivarea episcopiei, a cărei „realizare în principiu“ se decretează în congresul din 1878 prin concluzul Nr 242, „avizându-se consistorul mitropolitan să elaboreze un plan exact și detaliat asupra modului și tuturor condițiilor de înfăptuire practică și neamănată a eparhiei Timișorii și acela să-l subștearnă celui mai de aproape congres, în caz de oportunitate chiar și cu exoperândul consens al potestății de stat.“

„Cazul de oportunitate“ însă nu s'a ivit. De aceea congresele ce s'au succedat au fost nevoite să se ocupe în baza hotărîrilor sinoadelor eparhiale dela Arad (1880--1898) și dela Caransebeș (1895) numai cu acest plan de organizare, rămânând congresului național bisericesc din 1900 îndatorirea, ca prin concluzul Nr 64 să „decidă înființarea a trei eparhii noi pe teritoriul mitropoliei și anume: una cu reședința în Timișoara, alta cu reședința în Oradea și a treia la Cluj și să însărcineze consistorul mitropolitan, ca.... să arate mijloacele și garanțiile de înființare și susținere a lor...“

În acest congres marele bănățean Vicențiu Babeș enunță: „nicăiri nu sunt atât de mari eparhiile ca la noi. Cele șapte eparhii ale sârbilor nu sunt cât o episcopie de ale noastre. În România sunt mărișoare eparhiile, dar acolo episcopii au și.... arhieriei ajutători. Imprejurările sunt grele și ne trebuie generali. Șaguna în testamentul său de aceea a lăsat fondul nouilor eparhii, că să le înființăm. Având bazele, trebuie să continuăm edificiul. *Virtuțile înaltă biserica, nu numai banii.* Să nu ne legăm absolut numai de materie. Noi trebuie și putem face episcopii noi... Dela valoarea oamenilor atârnă corporațiunea, nu dela numărul lor. *Oameni să fim și putem totul esopera, căci e în interesul nostru și al statului. Solidari să fim! Să vrem și vom putea. Spirit și avânt să avem, mijloacele vor incurge...*

Aceste principii ne călăuzesc și astăzi, după 35 de ani, pe noi bănățenii și doresc din toată inima, ca și măritul congres național bisericesc al României întregite, să fie pătruns de marele spirit al genialului Vicențiu Babeș.

„Cu un pas înainte în efeptuirea concluzului Nr 64 din 1900, acum în privința teritoriului și a cheii de împărțire a fondurilor și fundațiilor între episcopiile vechi existând și între cele nouă înființându-se... „congresul din 1909 sub Nr prot. 67 stabilește teritoriul noilor episcopii, înglobând la eparhia Timișorii protopopiatele Timișoara, Comloșul bănățean, Pan-

ciova, Vârșeș, Ciacova și Buziaș și comunele aparținătoare județului Timiș din protopopiatele Belințului și Lipovei.

Congresul din 1920 sub Nr 58 reînființează episcopiile dela Oradea și Cluj, iar privitor la cea din Timișoara are următoarea decizie: „se va executa după încheierea păcii generale“. Și într'adevăr congresul din 1921 cu concluzul Nr 58 „îndatorează consistorul mitropolitan să întreprindă pașii necesari și pentru inactivarea episcopiei Timișorii și să esmită imediat un delegat al său, care în vederea constituirii sinodului eparhial să arondeze cercurile electorale, să îndeplinească alegerile și să convoce sinodul eparhial, care va avea să aleagă pe noul episcop și pe asesorii consistoriali. Paralel va interveni la înaltul guvern pentru recunoașterea și înmatricularea în lege și a episcopiei din Timișoara“. Consistorul mitropolitan prin deciziunea sa Nr 383 M. din 22 Noemvrie 1921 concrede executarea acestui concluz părintelui secretar al consistorului mitropolitan Lazăr Triteanu, iar după alegerea Sfinției sale de episcop al Romanului, părintelui protopop Dr Gheorghe Popovici, asesor mitropolitan. Consistorul diecezan din Caransebeș înaintează sub Nr 2960 B. din 27 August 1922 consistorului mitropolitan tabloul comunelor bisericești din eparhia Caransebeșului care urmează să aparțină episcopiei Timișorii.

Prin adresa No. 383 M. din 1921 mitropolia Ardealului și Banatului a intervenit la Onor. minister al cultelor „să binevoiască a prezenta Corpurilor Legiuitoare, chiar în proxima sesiune, un articol de lege prin care să se recunoască reînființarea episcopiei ort. rom. din Timișoara, decretată de forurile bisericești cu cădere inarticulându-se în legile țării. Guvernul n'a satisfăcut încă această cerere a Românilor bănățeni, pe care ei nu încetează de a-o repeta cu insistență de mai bine de un secol. Înaintea ochilor mei sufletești se proiectează sutele de adunări naționale, în cari s'a topit atâta energie bănățeană pentru visul neîmplinit nici în țara întregită a poporului bănățean. Și atunci îmi pun fireasca întrebare, cu ce a păcătuit acest Banat față de neamul românesc, care nici acum, după unirea lui cea mare și vecinică, nu-i hărăzește imperiul duhovnicesc realizator de abundentă rodire creștinească între frontierele sale istorice și geografice? Și Bucovina și Basarabia și Ardealul și-au realizat toate postulatele naționale, culturale, sociale și economice. Numai Banatul a rămas sfâșiat în două, iar cel românesc nu-și

poate realiza nici măcar dezideratul, pe care Șaguna încă la 26 Iulie 1863 îl propusese cancelăriei aulice: episcopia Timișorii. Legea pentru organizarea bisericii ort. rom. din 1925 nu dă Banatului și a doua a sa istorică episcopie. Zadarnice sunt intervențiile din 1924, pct. 42, din 1927, pct. 37, și din 1933 ale congresului național bisericesc pentru accelerarea și punerea în activare a episcopiei de Timișoara, zadarnice au rămas și repetatele intervenții ale diferitelor instituțiuni și oameni de seamă ai provinciei noastre.

Copleșiți de răspunderea ce o au în fața lui Dumnezeu și în fața istoriei, bănățenii se adună din nou la 22 Sept. 1935 într'o importantă adunare națională la Timișoara și cer acum pentru ultima oară, „*decretarea printr'o lege a ființării episcopiei ort. rom. a Timișorii*“. Ei cedează noii episcopii peștă 5 jug. pământ, în centrul orașului, pe care urmează să clădească tot ei, din prisosul lor, o biserică catedrală monumentală, palatul consistorial cu cel puțin 2 etaje, localul Academiei teologice, palatul episcopal și o casă pentru preoții și funcționarii consistoriali. Și ei mai asigură statului, pe timp nedeterminat, toate cheltuielile materiale, încopciate cu susținerea acestei episcopii, până ce statul va binevoi, ca din cota de 3 miliarde cu care Banatul contribuie la bugetul țării să rezerve 2 milioane și pentru susținerea episcopiei Timișorii.

Mărit congres,

În Timișoara au păstorit cu vrednicie, încă din cele mai cărunte vremuri, ierarhi realizatori de consolidată viață duhovnicească și românească. Dipticul lor este ilustrat cu mitropolitul Iosif, mort înainte de pârjolul turcesc dela 1552 și înmormântat la mănăstirea din Partoș, cu cel al mitropolitului Neofit (1608—1613), al episcopilor Mihail (1686—1687), Vasile (1688), Vasile (1692—1693), Ioanichie (1716) ș. a. Această veche vâdicie, ca și cea a Caransebeșului, aparținea jurisdicțiunii mitropoliei dela Severin cu sediul la mănăstirea Vodița de lângă Mehadia. Titularii ei stăpâneau odinioară Banatul întreg, și cel al Olteniei și cel al Severinului și cel al Timișului. După încetarea ei, în veacul al XV-lea, episcopul român al Timișorii și-a achiziționat titlul de mitropolit al Banatului¹⁾. Emblema vâdiciei Timișorii, corbul, identică cu cea a Ungrovlahiei, ce strălucește pe reședința episcopescă, îi vădește originea.

Năvălirile turcești, cucerirea sârbească, prigoana austriacă și ungurească i-au sfârșit viața. Dar n'au putut înăbuși vigoarea românească, ce a izbucnit cu atâta elan la 1716 din partea episcopului valah Ioanichie, independent de sârbi, și cea a judeului cetățenesc Nicolae Munteanu²⁾ și nici cea odrăslită peste două veacuri a întregului Banat, care cere statornic: *reînvierea*.

Această reînviere o reclamă și cel al doilea oraș din țară: Timișoara, cu episcopie romano-catolică, sârbească și ca vicariat greco-catolic și care trebuie transformată în citadelă nebiruită a românismului defa granița de vest. Fruntariile se clatină, căci iredentismul este livrat de industria și comerțul străin, de presa internațională, de asociațiile și așezămintele potrivnice ideii de stat unitar român și de scăderile tot mai accentuate ale elementului dominant, care nici în al 17-lea an al unirii nu și-a trasat încă o politică bine încheată față de minoritarii, cari își văd rosturile lor dincolo de hotare. Plăgile sociale, sectele religioase, descreșterea populațiunii, destrămarea raporturilor dintre straturile sociale și luptele confesionale și politice reclamă imperios constituirea puternicului stăvilar național și etic pentru mântuirea Banatului.

Numai episcopia, ca instituțiune dumnezeiască, poate oblădui destinele și aspirațiile naționale, culturale, sociale și canonice ale acestei provincii, atât de expusă curentelor distrugătoare de neam autohton pe aceste plaiuri, întotdeauna roditoare de alese virtuți.

A lăsa fără fortărețe sufletești brăul de oțel, ce-l construște zi de zi conștiința națională pe țârmurii din stânga Tisei, despărțitoare pe veci a două neamuri potrivnice, constituie cea mai abominală și inconștientă trădare. Extremele acestui brâu trebuie consolidate prin două vâdicii, la Maramureș și la Timișoara, difuzoare de creatoare și întăritoare viață națională și religioasă.

Bunul român și creștin, dl Stelian Popescu, vorbind la începutul acestei ședințe despre urmările nefaste ale „Concordatului“, încheiat la 1927 cu sf. scaun dela Roma, în vederea reglementării raporturilor dintre biserică și statul român, concludă „că acest concordat este în părțile lui cele mai importante o operă a ungarilor din Ungaria, că actualul cap al bisericii catolice este inițiatorul și susținătorul acțiunii revizioniste maghiare și că însuși Christos a fost coborât de către papa la rolul de paznic al coroanei maghiare și de restaurator al

1) N. Popea: „Vechea mitropolie“... p. 61. Dr G. Popovici, p. 227 etc.

2) Preyer: „Monografie der kön. freistadt Temesvar“.

Ungariei milenare. Iar mitropolia unită a Blajului cu diecezele Logoj, Oradea și Cluj sunt menținute în publicațiunile oficioase ale bisericii catolice maghiare, apărute cu binecuvântarea papei, în cadrele Ungariei. ...Unul dintre episcopii catolici ai Transilvaniei ordonă, ca rugăciunile din toate bisericile eparhiei lui să se facă pentru eliberarea ungarilor ardeleni de sub jugul românesc“...

Cu această Romă, cu acest episcopat catolic se solidarizează și episcopatul unit, când unul dintre membrii săi, declară acum un an — 7 Octomvrie 1934 — în congresul festiv din Logoj al Agru-lui: „*noi suntem un avantpost al Romei eterne. Azi ne-am măsurat puterile, dând dovadă de multă disciplină. Aceasta este calea noastră de propagandă și de a cuceri credincioși. Și noi nu avem altă cale. Este prima dată, când se întrunește episcopatul catolic într'o superbă solidaritate...*“

Episcopia unită dela Logoj, înființată la 1853 de Curtea din Viena pentru a distruge și în Banat temelii unității legii românești, numără în provincia noastră 29.000 suflete, deci mai puține decât în cel mai mic din cele 17 protopopiate ortodoxe române. Și cu toate acestea acestei episcopii statul român generos îi admite vicariat în Timișoara.

Rostul acestei episcopii îl definește atât de plastic însuși prea sfințitul episcop al locului, când declară în fața țării: „*aceasta este calea noastră de propagandă și de a cuceri credincioși...*“ spre a-i aservi „*episcopatului catolic, întrunit într'o superbă solidaritate...*“

În fața acestei evidente tendințe de expansiune catolică, biserica dominantă a statului se gândește să dărâme și nu să înalțe noi altare de credință strămoșească. Vise pare, sfințiți părinți și venerabili frați, că pentru cei 14 milioane dreptcredincioși ai țării sunt suficiente cele 18 episcopii atunci, când greco catolicii cu un milion și trei sute mii credincioși sunt păstoriți de cinci vlădici? Obiecționați, din motive bugetare, înființarea unor noi parohii ortodoxe, când cei 18 greco catolici din Jimbolia, cei 26 din Caransebeș, cei 15 din Făget reclamă parohie independente și când protopopiatul Torontalului numără 3866 credincioși, iar comuna bisericască centrală din Logoj 1289 suflete.

În fața „*acestei pâini calde a dragostei creștinești, a iubirii de frate și a mâinii întinse...*“ cum spunea alaltăeri la Blaj președintele Agrului, măritul congres național bisericesc mai ezită oare să îndeplinească integral

testamentul lui Șaguna privitor la biserica Banatului?

Dacă da, atunci vom restaura noi, prin mintea, prin inima și prin brațele noastre vechea noastră episcopie a Timișorii, sub oblăduirea înțeleaptă a Inalt Prea Sfințitului nostru mitropolit Nicolae, care din clipa sfântului jurământ depus acum 15 ani în mausoleul Rășinarilor, a rămas statornic, ca și noi, în credința șaguniană.

(Urmează)

Congresul asociației clerului „A. Șaguna“.

„Se semnalează din multe părți manifestațiuni, dacă nu ostile, cel puțin nefavorabile clerului; dacă noi am fi fost conștienți de misiunea și puterea noastră, astfel de manifestațiuni nu se puteau petrece“.

Prea Sfințitul Vasile

În cadrul praznicului din Caransebeș s'a ținut Duminecă și Luni congresul anual al asociației „Andrei Șaguna“ a clerului din Mitropolia noastră. Participanți excepțional de mulți, arată vremuri excepționale. Importanța i-a fost subliniată de prezența permanentă a I. P. S. mitropolit Nicolae, PP. SS. părinți Vasile și Andrei și a distinșilor conducători ai F. O. R.-ului în frunte cu d-l prof. dr Sextil Pușcariu. O atmosferă de înaltă sarbătoare accentuând importanța clerului constituit în congresul asociației sale. După lungi și frumoase discuțiuni s'a votat o moțiune cuprinzând doleanțele și revendicările clerului din mitropolie. Moțiunea de altcum cunoscută și din congrese de secții, s'a înaintat la cei în drept și s'a publicat prin presă.

Președintele asociației și al congresului, Prea Cucernicul pâr. prot. *Dr Gh. Ciuhandu* a deschis congresul printr'o cuvântare care ar fi putut suplini toate desbaterile și moțiunea. Mi-a făcut impresia, că un mare și priceput doftor a supus corpul unui bolnav sub razele Roentgen, documentând fibră de fibră, părțile bolnave și sănătoase. Prea Cucernicul președinte cu o abea perceptibilă nuanță a lăsat să se înțeleagă, că agonia corpului clerului, este egală cu eroul dintr'o tragedie, care mai figurează în actul final. Ca și un mare doftor pus în fața epuizării științei sale, administrează pacientului marea doftorie a credinței în Iisus.

Prea Cucernicul președinte a dat o indicație congresului, care durere, n'a fost urmată și rezultatul a fost o întâlnire oficială a clerului repetată an de an, cu aceleaș rezultate pe cari le vedem și le trăim.

Scriind aceste rânduri, nu angajez „Foaia Diecezană” și nici pe nimeni, ci sunt impresiunile că nu am apucat pe calea cea mai scurtă pentru revendicarea celui mai înalt postulat: *stima și aprecierea înlăuntru și înafară*. Mai fac o declarație: subscriu fără nici o rezervă moțiunea, căci într'adevăr cuprinde toate necazurile și drepturile noastre spirituale și materiale. Cred însă, că — cinstitul congres ocupându-se în bună parte cu cele materiale — moțiunea noastră va fi un act ce cuprinde un număr mai mult în registrele de intrare și ieșire a autorităților unde se vor înainta; răspunsul verbal va fi un panegiric, ori hârtia cu numărul de înregistrare, buletinul de înmormântare. Măcar că moțiunea noastră cuprinde purul adevăr, măcar că toată lumea recunoaște că preotul ca să poată să-și agonisească bucata de pâine, face munca cea mai umiltoare, din care de multe ori iese nu prea de laudă, totuși niciodată noi n'am aflat o rezolvire dreaptă a nevoilor noastre de existență.

Și iată pentru ce.

Prea sfințitul Vasile ne spunea în congres: „...dacă am fi fost **conștienți de misiunea și puterea noastră**...” și într'o replică „...preoțimea trebuie să facă totul **să se impună** și nu numai **să impună**...”

Iar într'un mic incident în cursul dezbaterilor din congres, o bună parte din sală aplauda o propunere, ca după câteva minute să aplauda exact contrarul. Apoi dureroasa și jenanta distanță, ce se observa în cursul zilelor între preot și preot, felul răzlețit cum păseau și alte amănunte amărâte dovedesc că *la noi stăpânește o totală lipsă de solidaritate și interesul frățesc creștinesc unul față de altul*. Foarte puțini, sau nici unul, nu ne dăm silința a ne apropia pe frațele nostru preot — om — creștin — împreună slujitor — fiu al bisericii sau oricum l-am numi. Sunt, cred, foarte multe cazuri, că preoții vecini cu parohiile nu se văd cu lunile ori și mai rău. Nu purtăm deloc grija unul altuia întru cele trăești și congresele sau rarele întâlniri în conferințe și aiurea ne dovedesc cu prisosință că material și spiritual trebuie să umblăm pe acelaș drum și să ne întâlnim în acelaș punct. Pe unul dintre frați ce a căzut într'o greșală, ce omeneste e posibilă, în loc să-l îmbrățișăm cu dragoste, să-l dojenim frățește, să aflăm mijloacele de repararea greșelii, noi ne întrecem cu mirenii să fim cei dintâi, ce aruncăm cele mai multe pietre după el.

Preotul din zilele noastre trăește în parohia sa în cele, mai multe cazuri izolat de cercul

modest intelectual al parohiei. Rare sunt cazurile unde preotul trăește în armonie cu învățătorul. Fatal se retranșează într'o izolare, ce-l influențează până chiar la ocolirea fraților săi preoți din parohiile vecine. În felul acesta o întrunire este un eveniment care-l covârșește, îi apasă greu individualitatea și fatal o înconjoară. Apoi în izolarea sa, trăind numai cu sine și pentru sine, se simte încetul cuprins de greșala invidiei față de individualitatea semenului său și stă așadar gata cu piatra în mână pentru a lovi.

Încă un fapt de congres.

S'a putut remarca că dezbaterile au fost conduse de frații ardeleni și dacă nu lua cuvântul Prea Onoratul Domn asesor *Romul G. Ancușa*, noi eram gata să subscriem o propunere cu totul opusă realităților din eparhia noastră. Clerul eparhiei noastre a vorbit printr'un singur membru. Ne-am dat un certificat pe cât de dureros pe atât de neadevărat. Dar efectul izolării noastre și — să fiu ertat — lipsa conștiinței puterii noastre s'a reogândit fidel în sala congresului. Preoții noștri se asemănau cu copiii ținuți în strictă izolare de părinți severi și aduși în școală în prima zi între mulțime de copii. Timizi, stingheri, oarecum speriați.

Și încă ceva.

Părintele Ancușa printr'o documentată contra propunere a corectat moțiunea — redactată în Sibiu sau altundeva în eparhiile ardeleni, în punctele ce se ocupau de sesiuni, de ștolă și bir — așa cum realitatea noastră cere. Din discuții a mai reeșit că în eparhiile ardeleni, un preot la sat cu patru gradații, are peste 4000 lei lunar, până când la noi, un preot cu aceleaș gradații și studii, la sat, nu întrece maximul de 3000 lei lunar. Cauza acestei diferențe se explică de mulți în diferite feluri. Ceeace interesează, e că la noi stăpânește cu totul altă stare decât la ardeleni și deci un congres al secției noastre, ar fi fost foarte nimerit, în zilele congresului general.

În concluzie, vremurile grele în cari trăim, ne poruncesc o schimbare hotărâtoare a potecilor noastre răzlețite. Se impune activarea virtuților creștine între noi. Trebuie să spargem zidul chinezesc pe care l-am zidit în jurul nostru. Pentru porunca Mântuitorului Iisus Hristos, să ne iubim unii pe alții, să ne încurajăm, să ne apărăm să fim frați duhovnicești. **Învățăturile lui Iisus să le activăm mai întâi între noi**. Căci dacă nu ne iubim frații împreună slujitori, nu ne putem iubi păstoriții. Dacă nu iubim păstoriții suntem fără rost. *Iar*

dacă noi înșine dovedim ipsa rostului, nu avem nici un drept de revendicat.

Congresul nostru ar fi fost cel mai fericit moment de a **făgădui** că prin iubirea frățească sinceră, desinteresată, fără deosebire de vârstă, poziție și loc, vom fi solidari în cele spirituale și în cele materiale.

Numai așa ne impunem în afară și înăuntru. Altcum vrednici suntem de soartă.

Pr. Traian Constantin.

Propaganda antireligioasă în Rusia Sovietică.

(Continuare din Nr. 40).

De: Vlăduceanu Victor.

În Februarie 1922, profitând de împrejurarea că în Rusia fusese foamete mare, guvernul sovietic, sub pretext că vine în ajutorul celor săraci și înfometăți, a decretat confiscarea odoarelor bisericești.

În urma acestui fapt, s'au făcut unanime proteste, atât din partea clerului cât și a credincioșilor după cum se vede din însăși mărturisirile bolșevicilor, publicate în ziarul Pravda din 4 Aprilie 1922¹⁾: „...noi subsemnații membrii ai bisericii ortodoxe ruse, considerăm ca o datorie morală, de a protesta pe toate căile contra hotărârii luate, de a se confisca obiectele prețioase bisericești. Rugăm cu insistență să se abroge susmenționata decizie, care jignește adânc sentimentul religios a milioane de credincioși, fiind în contrazicere și cu principiul libertății cultului religios, votat de constituția sovietică... etc.“

Totuși decretul de confiscare s'a executat, dând naștere la cele mai mari cruzimi. Între țărani care apărau averile bisericești și între armata roșie a avut loc un războiu civil din cele mai sângeroase. Viața nu mai însemna nimic; altarele și icoanele erau profanate iar pe străzile din jurul bisericilor, zăceau cadavrele credincioșilor.

În fața acestor cumplite persecuții, o parte din clerul ortodox a început să șovăească, împărțându-se diferite vederi politice, formându-se astfel trei grupări bisericești și anume:

1. „Biserica Veche“ ai cărei credincioși și slujitori luptau pentru adevărata credință creștină ortodoxă, denumiți fiind „Negrii“.

2. „Renașterea bisericească“ formată din ucraineni, cari cereau Ucraina independentă, denumiți „Galbeni“ și

3. „Biserica Vie“ așa numiți „jiviști“ și „roșii“, ai căror preoți erau recrutați din rândurile agenților poliției secrete G. P. U. și din toți preoții îndepărtați din biserică, care organizare desaprobă contrarevoluția și salută partidul comunist, care deși nu crede în Hristos, îndeplinește totuși misiunea acestuia pe pământ, declarând: „După cum biserică țaristă a servit pe țar în timpul războiului, așa și „biserica vie“ servește acum guvernul sovietic.“

Hotărârea decretului din 23 Ianuarie 1918, prin care se dispune separarea bisericii de stat și a școlii de biserică, a fost primită și în constituția republicii federative ruse din 1925. Articolul IV sumă²⁾: „Pentru a asigura muncitorilor o faptică libertate de conștiință, se separă biserică de stat și școala de biserică. Libertatea propagandei religioase și antireligioase, se garantează fiecărui cetățean.“

Propaganda antireligioasă face parte integrantă din programul bolșevic și prin urmare ea nu este numai sprijinită de autorități, ci este o propagandă oficială.

Cu toată brutalizarea bisericii și religiei, timpul până la anul 1928-1929, până la aplicarea planului quinquinal, se poate privi drept period de toleranță religioasă în republica federativă sovietică. În 1930 începe lupta pentru desființarea religiei, a bisericii. Prin regulamentul despre asociațiile religioase din 8 Aprilie 1929, se introduc multe restricțiuni față de dispozițiile anterioare. Astfel: libertatea religioasă o reduce la actele cultului; Dumineca a fost desființată ca zi de repaus și înlocuită prin săptămână neîntreruptă. Este strict interzis la toți funcționarii guvernului de a frecventa biserică, sub pedeapsa de a fi fără de foc, și fără de locuință. Articolul IV sună³⁾: „Pentru a asigura muncitorilor libertatea faptică de conștiință, se separă biserică de stat și școala de biserică. Se recunoaște tuturor cetățenilor libertatea profesiunilor religioase și a propagandei antireligioase“. Comparând decretul din Ianuarie 1825 cu cel din 1929 observăm: Decretul din 1925 admitea libertatea propagandei religioase și antireligioase; cel din 1929 admite numai propaganda antireligioasă. „Deacum înainte orice propagandă și agitațiune, a celor cu convingeri religioase, nu se mai poate privi drept activitate admisă de lege. Propaganda religioasă nu este admisă; profesiune de credință dar nu propagandă“ scrie revista Bezbojnic din 8 Februarie 1930, comentând art. IV al constituției modificat în 1929. (Urmează)

2) cf. Q. Tarangul „Lupta religiei dela războiul încoace“ pag. 178.

3) cf. op. cit.

1) Cf. op. cit.

Vizitațiunea canonică din 29 Septembrie la Chevereșul-mare și Drăgșina.

Pe șesul larg pornit din malul Timișului incunurat cu pădurea stejarilor, nu prea departe de dânsa, și-au luat lor loc străbunii din Chevereș. Înțelepciunea bătrânilor a căutat pădurea stejarilor puternici, apa răcoritoare și întinsul pământului, ca loc pentru așezare. Crescuți dintru începutul îndepărtat deodată cu moșia lor, totdeauna harnici pe al lor pământ, îndrăgostiți de glie, neclintiți în credința din care au răsărit, chevereșenii au trăit lucrând cu voie bună, chivernisind cu cumpătare rodul muncii lor, păstrând tradiția, ocrotind cu scumpătate curățenia sufletului și a trupului, iubind frumusețea culorilor din firea ce-i înconjoară, mângâindu-se în cântece de lume, în versuri de povești fermecătoare, alintându-se în jocuri majestuoase, înfrățindu-se cu duiosul cântec al privighetorilor și peste lucrurile și durerile lor aducând laudă și preamărire Creatorului a toate. Insușirile acestea alese au trecut în sângele lor, iau născut înalți stejari — frumoși, chipeși și mândri de ei și de averea lor. Le-au dat bogăția bunurilor pământești, dar și bogăția sănătății cu ani îndelungași. În Chevereș trăește și azi un credincios al sfintei noastre biserici având vârsta de 104 ani. (La 5 Ianuarie 1724 a murit în Chevereș cel mai bătrân om din Banat: Petru Țartan, la vârsta de 185 ani. Născut la 1539. Generalul graf Franz Wenzel von Wallis a lăsat să-l picteze pe acest bătrân și chipul lui se află în muzeul din Viena „Merkwürdigkeiten Wien“. Wetzel: Buziascher Bezirk pag. 60.) Stăpânitorii cu rocuri croite, au cântărit comoara din Chevereș și veacuri de-arândul au tras folosul din ea. Iar ca răsplată, din timp în timp dădeau onoruri cu titluri goale satului și vetrei sale înălțându-l la roluri conducătoare a ținutului. Chevereșenii au rămas neschimbați în fața deșertăciunilor lumești și nu s'au sinchisit nici la primirea, nici la luarea onorurilor. În toate timpurile se cumosc pe sine fiind numai ai lor și ai credinței lor. Credinței strămoșești au slujit fără zătigneală. În sfintele ei taine au aflat doftor sufletesc și trupesc. Pentru sfânta credință au creiat locaș de ocrotire cu podoabe prețioase. Moștenirea strămoșilor, vechea biserică, a fost restaurată și înfrumusețată de strănepoții rămași neschimbați stăpâni în toate însușirile trecutului, din tată în fiu și până în zilele pe cari le trăim. Biserica aceasta pictată din nou, se sfințește azi, în 29 Septembrie, zi

mult așteptată. Așteptarea a fost îndelungată, pentru că chevereșenii se zbuciumă de mult să-și desăvârșească Casa Tatălui. Bucuria este nefermărită, pentru că din reședința sa istorică a plecat însuș Prea Sfinția Sa episcopul eparhial Dr Vasile Lăzărescu să săvârșească târnosirea.

Tot Chevereșul e în mișcare. Zorile dimineții i-au aflat pe toți în picioare, gătind și chitind. Frumusețea firii izbucnește cu toată puterea și deșertându-se pe sine, se sălășluiește podoabă fără seamăn peste case, pe uliți, pe împrejurimi pe arbori, peste tot ce este vrednic a purta frumosul.

Din depărtare strălucește portul bănățean. Treizeci de cai negri, aleși dintre cei mai frumoși, saltă în nerăbdare tinerimea călăreață, făcând să tremure penele lungi din căciulele ascuțite și strânse în tricolorul firii noastre. În fața primăriei consiliul comunal în frunte cu primarul și neobositul notar Matei Duckhorn, din cadrul unui frumos arc triumfal, bineven-tează sosirea Prea Sfinției Sale în comună.

În fața bisericii școlărite și școlari, în costume alese, respiră flori de toamnă în calea celui ce vine să sădească în inimele lor florile nevestejite ale credinței dumnezeiești. Preotul George Popescu arată situația comunei.

În tăcerea plină de așteptare, binecuvântarea arhierescă pentru începutul de împreună rugăciune, trezește în mii de piepturi dorul de a se înălța la Impăratul ceresc. Înfrumusețat cu toate veștmintele arhieresti, se ridică discul cu sfintele moaște. Mărturia credinței martirilor a înconjurat pământul și a înnoit firea omenească. Înconjurăm și noi Lăcașul înnoit, cerșind întărirea credinței în toată suflarea zilelor noastre, ca fiecare să mărturisească pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu. În cea mai deplină liniște, preotul cel mare își deschide buzele și vestește laudă Tatălui ceresc

Tronul se împodobește cu mult așteptata podoabă arhierescă. La întrebările atâtor inimi, Arhierul răspunde: „De n'ar zidi Domnul casa sufletului, înzadar ne-am osteni...“ Din pricina neascultării sale, omul se trudește, se ostenește fără încetare. Munca fără preget s'a purtat din neam în neam, truda istovitoare a frământat toată firea pământească în toate timpurile. Din noapte până 'n noapte se ostenește și credincioșii sărguincioși din Chevereș. Harnici, bărbați, cumpăniți sunt întru toate ale lor. Zadarnică rămâne însă toată truda și toată osteneala, dacă alătura de această podoabă de biserică, nu se zidește și casa sufletului

bun. Fără de acestea nici o lucrare nu se desăvârșește și nici un cuvânt nu se îndeplinește. Să ne întocmim dar casa sufletului nostru după Iisus Hristos, să o înțelegem, să o întărim pentru toate încercările. Să ne încredem în puterea Tatălui, să ne închinăm cu nădejde Fiului și să preamărim în iubire nestricată Duhul sfânt, Treimea cea de o ființă.

Sufletele satisfăcute întind mâna lor după hrana anaforei și cu recunoștință sărută dreapta arhipăstorului mângăitor.

* * *

Trecem pe lângă locul larg și în mijloc cu un mic edificiu rămas din bătrâni și vestit ca sediul poștei de pe vremuri, îndreptându-ne spre **Dragșina**, situată la răsărit de șoseaua județeană. Călăreții din Dragșina au ieșit în calea noastră până la podul Șorcanului. În fața primăriei este consiliul comunal și urează bun sosit Arhiereului. În fața sfintei biserici sunt credincioșii noștri. Preotul locului Ioan Buliga, pe scurt arată viața zbuciumată a acestei comune. Credința noastră strămoșească și aici a fost atacată de uneltitori și destrămurători. Biserica modestă, nu s'a pregătit pentru această înaltă cercetare. Se prezintă așa cu sărăcia ei, cu petele vremurilor ca urme de grea suferință. E jalnică și azi de despărțirea fiilor. Așezare veche a ființei românești, a suportat încercări grele coborâte din urgia veacurilor. Intrigi răutăcioase, intenții distrugătoare, pe la anul 1890 au biruit o parte din fii și biserica stă cernită încă de durere. Vestmântul cel sfințit al credinței noastre strămoșești și aici a fost roșit cu sângele cel mucenicesc.

Intrat în lăuntru, în sfânta Sfintelor și din mijlocul luminei celei negrăite glasul Arhiereului cu îndrăzneală aduce laudă lui Dumnezeu și Făcătorul a toate. Cucernic pornește Diaconul rugăciunile cele cu sânguință, pentru toate nevoile și îngrijorările omenimei.

Ieșind în mijlocul fiilor săi sufletești, Prea Sfinția Sa arată fericirea ce răsare din binecuvântarea Domnului peste toți ceice iubesc po-doaba casei Lui. Nimenea nici odată nu s'a rușinat umblând în căile Domnului și cercetând casa Lui. În ființa noastră este dragoste străbună pentru credința care ne-a născut, ne-a crescut și ne-a ocrotit prin toate restrițele. Pământul românesc s'a sfințit cu sângele strămoșilor și cu căldura credinței, care a trebuit să răsare frumusețea zilelor de viață deplină românească. Să cunoaștem adevărul acesta, să-l vestim fără sfială și să ne rugăm pentru

împreunarea tuturor într-o aceeași tărie de credință. „Ceice urăsc Sionul, rușinați vor fi de Domnul...“, rușinați vor rămâne cei ce nu îndrăznesc să mărturisească adevărul, rușinați vor fi hulitorii, „că precum iarba de foc, așa vor fi uscați“ toți cei îndărătnici a cunoaște puterea Domnului, în plină și nebiruită lucrare pe acest pământ al Țării noastre scumpe.

Cu nădejdea Treimei celei de o ființă în piepturile noastre, pornim cu litie sfântă spre școala primară de stat, zidită acum. Ziduri noi, ridicate pentru a adăposti creșterea viitorului neamului nostru, se sfințesc cu aghiazma stropită din mâinile Arhiereului. Cu ochii trupurilor și ai sufletelor larg deschiși, frageda generație de azi, nădejdea tare de mâne, privește la darul coborât în școala lor. Prea Sfinția Sa binecuvântă turma mieluseilor atât de frumoși și setoși de cereasca învățătură.

S'a u îndeplinit toate și pentru ziua de azi. Minte noastră a scrutat trecutul să-i găsească asemănare cu cele petrecute acum. Nu am aflat nici o urmă. Pentru puterile noastre rămâne de îndepărtată pomenire sfințenia acestor zile.

Raportor

ȘTIRI

Personale. Duminica trecută după amiază P. S. Sa a vizitat parohiile vecine Rueni și Turnul. A asistat la slujba Vecerniei predicând despre sfânta Taină a cununiei, dat fiind că în aceste comune, cu copii mulți, oamenii trăiesc în căsnicii nebinecuvântate de biserică. Însoțit de diaconul Teodor Roșca P. S. Sa s'a înapoiat după aceea la reședință.

Pentru muzeul eparhial a donat părintele *Petru Ieremia* din Călnic administrator protopopesc al Bocșei-montane, un *acalst* cu litere cirilice, tipărit la Blaj în 1791, o *psaltire* tipărită la Viena în 1793 și un medalion dela jubileul episcopului Ioan Popasu. Sincerile noastre mulțumiri!

Școala de cântăreți din centrul eparhiei noastre își va începe prelegerile luni în 4 Noembrie a. c.

Donațiune. Pentru pictarea iconostasului sf. bisericăi ort. rom. — nou edificată — din comuna Bichigi, au daruit următorii binevoitori creștini: Dionisie Feneș din Făget 900 lei, Vasile Olariu dir. școlar Făget 800 lei, părintele Patrachie Miclăuș preotul locului 1600 lei,

Raveca Iclozan văd. de înv. 800 lei, Trifon Udrescu învățator în Făget 500 lei, Aesentie Brașovan învățator Făget 800 lei, Iochim Avramescu adjunc. notarial, 500 lei, Iosif Boldea și Traian Boldea economi din Bichigi 800 lei, Ion Tomoni pădurar în Brănești 800 lei, văd. Paraschiva Inișca din Bichigi 100 lei. Au mai donat: Domnica Neagu din Răchita o cadelnită cu 1800 lei și Gheorghe Lazăr un octoic mic cu 120 lei.

Preotul locului dimpreună cu membrii consiliului parohial în ședință au luat act de mulțumită pentru aceste daruri.

Atotputernicul Dumnezeu să-le răsplătescă înmîit din tesaurul Său cel ceresc acestor binecredincioși donatori. *Patrichie Miclăuș* paroh.

CONCURS.

Pe baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 4494 B ex 1935, se publică concurs pentru postul de capelan, cu drept de succesiune, pe lângă preotul George Vior din parohia de clasa II-a din Jdioara, protopresbiteratul Logojului, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, cu următoarele

Emolumente :

1. Circa 15 jug. din sesiunea parohială din locu numit „Ceret” și „Gomilă”.
2. $\frac{1}{3}$ din toate venitele stolare.
3. $\frac{1}{3}$ din birul parohial.
4. De locuință se va îngriji alesul capelan.

Recurenții la acest post, având încuviințarea P. S. S. episcopului diecezan, își vor înainta cererile de concurs prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Logoj, consiliului parohial din Jdioara.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Jdioara spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Jdioara din ședința consiliului parohial ținută la 7 Iulie 1935.

Preot **Silviu Secoșan**
președinte.

3--3

Lazăr Daminescu
notar.

În înțelegere cu oficiul protopresbiteral al Logojului.
Dr *Aurel Mihaescu* administrator protopresbiteral.

Comitetul școlar al școlii normale de învățatori „I. Popasu” din Caransebeș

Nr. 284/1935-36.

Publicațiune de licitație.

Comitetul școlii normale de învățatori „Ioan Popasu” din Caransebeș aduce la cunoștință că în **4 Noembrie 1935** ține licitație publică :

La orele 11 a. m. pentru a se aproviziona cu aproximativ 30.000 kg. grâu, 15.000 kg. porumb, 5.000 kg. orz și 10.000 kg. tărâțe.

La orele 4 p. m. pentru materiale de birou.

Licitatiia se ține în conformitate cu art. 88-110 din Legea Contabilității publice și normele publicate în Mon. Of. Nr. 127/1931.

Ofertanți vor depune o garanție de 5%.

Caetele de sarcini se pot vedea zilnic la orele 8-12 a. m. în cancelarea școlii.

Caransebeș, la 24 Octombrie 1935.

Gh. Repede.
președinte.

Gh. Neamțiu
secretar.

La Librăria Diecezană

se află de vânzare

obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici.

Brâne preotești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile
de vânzare la Librăria diecezană.

Tipografia și Librăria Diecezană

Caransebeș

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Este bogat înzestrată și bine-asortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou.

Legătorie proprie.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI

A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericeii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

Librăria Diecezană Caransebeș

cu grosul și cu bucată.

